

Úvod do Byzantské archeologie

Podzim 2024

Úkol

Shlédněte dokument Johna Romera Byzantium:

https://youtu.be/ASGvE_A3wB0?si=H9WlcCrruS0lI40M

Není to úplně dokonalý dokument. S mnoha místy nesouhlasím. Typicky se v něm projevuje britský obdiv k velkým impériím. Autorem dokumentu je egyptolog a archeolog John Romer, který také celým filmem provází.

Proč jsem dokument vybrala?

- abyste získali nějaké informace k historii Byzance
- abyste se se zamysleli nad rozdílem, jak je podáván nějaký fenomén historiky, jak archeology
- abyste si museli shlédnutí dokumentu naplánovat, načasovat a dávat pozor na obsah
- abyste byli trochu připravení na exkurzi

Otázky jsem volila tak, abyste museli trochu přemýšlet nad tím, proč je pokládám a také, abych zkontrolovala, že jste dokument skutečně shlédli.

Klidně si vezměte otázky k ruce, když se budete dívat a poslouchat.

Ještě upozorňuji, že ne všechny odpovědi najdete v dokumentu.

1) Vysvětluje se v dokumentu, proč Konstantin vybral konkrétní místo pro vybudování svého města?

ANO NE

2) Socha, kterého boha stála na vrcholu Konstantinova sloupu?

.....

Proč?

.....

3) Odkud byl materiál použitý na sloup?

- a) Byl místní
- b) Z Naxu nebo Paru
- c) Z ostrova Thassos

- d) Z Egypta
- e) Z Jeruzaléma
- f) Z Říma

- 4) Proč se po smrti Konstantina nikdo nedotkl jeho těla po celý týden?
- a) Strachy
 - b) Byl nakažený morem
 - c) Byl považován za svatého
 - d) Před balzamací se muselo počkat týden, aby se rozpadly měkké tkáně
- 5) Které německé město připomíná, jak mohla vypadat architektura Konstantinopole?
- a) Kolín n. R.
 - b) Regensburg
 - c) Trier
 - d) Ulm
 - e) Vídeň
- 6) Jak se jmenovala hlavní ulice v Konstantinopoli?
- a) Konstantinova
 - b) Římská
 - c) Hlavní
 - d) Ulice Zlaté brány
 - e) Nevíme
- 7) Co se nachází na bázi obelisku vztyčeného na hippodromu v Konstantinopoli?
.....
- 8) Stojí dnes císařský palác?
.....
- 9) Co se nachází na jednotlivých blocích opevnění? A nejenom v Konstantinopoli?
- a) Značka kříže
 - b) Omítka
 - c) Dvojhlová orlice
 - d) Značka kameníka/dodavatele
- 10) Kolem 24. minuty je v dokumentu památka, která stojí u velmi významného archeologického naleziště v Konstantinopoli

.....

11) Jaké bylo hlavní zaměstnání byzantského venkova?

.....

12) Jaké byly hlavní plodiny pěstované v Byzanci?

.....

.....

.....

13) Odkud pocházela většina obilí a olivového oleje v Konstantinopoli?

Obilí:

Olej:

14) Součástí lisovny na olivový olej byl (a je) bazének s vodou. K čemu se používal?

.....

.....

15) Kde se nachází klášter sv. Simeona Stylity?

.....

16) Který císař je spojený s Ravenou, kdo byla jeho manželka a odkud pocházel?

a) Theodosius

b) Konstantin

c) Justinián

d) Leon III.

e) Herakleitus

a) Současné Chorvatsko

b) Současná Severní Makedonie

c) Současné Bulharsko

d) Řím

e) Neví se

a) Helena

b) Anna

c) Sophia

d) Theodora

e) Gala Placidia

f) Maria

17) Koho byste našli v uličkách okolo paláce v době vlády Justiniána?

.....

18) Kdy se zrodil byzantský architektonický styl?

.....

19) Kdo byl architektem kostela sv. Bakcha a Segia (Malá sv. Sofie)?

..... "

20) Jaká legenda související s křesťanstvím se pojí s Delfami?

.....

.....

21) Kdy vznikly knihy a s čím je jejich vznik spojován?

.....

.....

22) Odkud podle byzantských křesťanů pocházely ikony (obrázky svatých)?

- a) Z Říma
- b) Z Jeruzaléma
- c) Z ráje
- d) Od samotného Krista
- e) Z míst, kde se stal nějaký zázrak

23) Odkud se dovážela do Byzance slonovina

..... a

24) Co držel v ruce císař na slonovinovém reliéfu Teodosiovo procesí?

- a) Žezlo
- b) Kříž
- c) Nic
- d) Svíci
- e) Chléb
- f) Model chrámu

25) Jak John Romer poznal, že na pod povrchem zkoumané lokality se nachází kostel?

.....
26) Proč si brali Byzantinci do boje ikony?
.....

27) Jak popisuje John Romer příchod Arabů?

Dnes ale víme, že tomu tak nebylo.
.....

28) Co to znamená, když Romer říká, že se Byzanc změnila z „empire of cities“ na „empire of fortresses“? Kdy k této změně došlo?
.....
.....

29) Jaké různé změny přinesla polovina 7. století. Proč říkáme, že je to definitivní konec antiky?
.....
.....
.....

30) Co se stalo podle legendy prvnímu svatému, který byl symbolickým počátkem ikonoklastického období?

- a) Zmizely obrazy svatých v jeho enorii
- b) Ikony mu před očima zčernaly
- c) Oslepl, když se podíval na obraz Ježíše
- d) Spadl mu obraz svatého na hlavu a zabil ho
- e) Po pohledu na ikony ve sv. Sofii se zbláznil

31) Co daroval patriarcha Fotios v roce 867 do chrámu sv. Sofie?

- a) Kříž z Golgoty
- b) Údajné ostatky Ježíše
- c) Mozaiku s obrazem panny Marie
- d) Všechny své ikony
- e) Veškerý svůj majetek
- f) Ostatky umučených bojovníků za ikony
- g) Ostatky bojovníků proti ikonám

32) V dokumentu se poměrně intenzivně popisují vztahy Byzance s Kyjevskou Rusí arurikovským Ruskem. Proč bylo toto spojení důležité pro Byzanc?

.....

33) Kdo byl synem knížete Vladimíra?

- a) Vladimír II.
- b) Jaroslav
- c) Ivan I.
- d) Rurik
- e) Justin

34) Co je to Pala d' Oro? Kdy toto dílo vzniklo? Kde je najdeme?

.....

Vznik:

- a) Kolem roku 600
- b) 1102 – 1105
- c) 730
- d) 867
- e) 950

Nachází se:

- a) V chrámu sv. Sofie v Konstantinopoli
- b) V chrámu Jana Zlatoústého v Antiochii
- c) V chrámu sv. Marka v Benátkách
- d) V paláci Karla Velikého v Cáchách
- e) V chrámu sv. Petra v Římě

35) Který z trhů zůstal na stejném místě v Konstantinopoli od doby svého vzniku?

- a) Trh k koňmi
- b) Trh se zlatem
- c) Trh s knihami
- d) Trh s otroky
- e) Trh s medikamenty
- f) Žádný

36) Co se stalo v roce 1204 s Konstantinopolí?

.....

37) Proč křižáci, kteří proklamovali dobytí Jeruzaléma, rozchválili Konstantinopol?

.....
.....

38) Kde se dnes nachází velká část křižácké kořisti z Konstantinopole?

.....

39) Jak se někdy přezdívalo Konstantinopoli v byzantské době?

- a) Brána světa
- b) Brána do nebes
- c) Zlaté město
- d) Oko světa
- e) Srdce světa
- f) Hlavní město křesťanů
- g) Bosporská nevěsta

40) V dokumentu se ohovoří o městě, kde se nachází kostel sv. Sofie, byl tam Konstantin Paleologos v roce 1449 a není to Konstantinopol?

- a) Monemvasia
- b) Mystras
- c) Apamea
- d) Florencie
- e) Antiochie
- f) Alexandria
- g) Řím

41) Proč podnikl Jan VIII. Paleolog v roce 1439 cestu do Benátek a Florencie?

.....

42) Ke konci dokumentu je zobrazena jedna historická osobnost v rúží v ruce. Kdo to byl?

.....

43) Proč Turci po dobytí říše a Konstantinopole nezakázali křesťanství, zachovali patriarchát a ortodoxní patriarcha se těšil velkým počtám? Není to řečeno v dokumentu. Zamyslete se!

.....
.....
.....

44) Kdybyste vytvářeli dokument o Byzanci, které tři až čtyři hlavní aspekty byste zdůraznili a proč?

.....

.....

.....

.....

.....